

Finmarkens historia

Det anses att de första finnarna anlände till Loos och Orsa Finnmark i slutet av 1500-talet. Ständiga fejder i hemlandet samt hungersnöd var orsaker till att finnarna kom. Sju skattefria år utlovades och de fick sina torpebrev utskrivna av kungen.

Finnarna hänvisades till avlägset belägna skogstrakter. Terrängen och vegetationen påminde mycket om de trakter Savolax-finnarna kom ifrån och lämpade sig väl för svedjebruk. Det var positivt att områdena befolkades och genom närheten till Norge/Danmark d.v.s. Härjedalen hoppades kungen att eventuella angrepp snabbare skulle upptäckas.

Finnarna byggde enkla rökpörten och bosatte sig i frostfria höjdlägen vända mot söder. De levde på svedjebruk som gav stora skördar de första åren. I askan sådde finnarna sin råg som av ett sädeskorn kunde ge 150 strån som alla bar ax. Den första finnen kom till Loos 1614 och så småningom fanns en finne i varje by.

Finnarna var strävsamma och duktiga. De jagade och fiskade men bedrev också boskapsskötsel och jordbruk.

I Loos och Orsa Finnmark finns miljöer som berättar om 400 år av svedjebruk och finninvandring. Mer än 500 finska namn, flera finnbyar och finnkyrkogårdar påminner än idag om den tid som varit. Carl Axel Gottlund som kallades-"finnarnas apostel" besökte bl.a. Loos och Orsa Finnmark 1817 och skrev en dagbok "Dagbok öfver dess Resor på Finnskogarne i Dalarne, Helsingland, Vestmanland och Vermland" som utkom första gången på svenska 1931.

Ett utdrag med titeln "Genom Los och Hamra Finnbygder" utgavs av Los kommunbibliotek 1970.

Ett nytryck utgavs 2002 av Ljusdals kommun och finns nu att köpa på flera ställen i trakten.